

Dosarul nr. 1ra-1029/2019

**Curtea Supremă de Justiție**  
**DECIZIE**

**19 iunie 2019**

**mun. Chișinău**

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun și Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 ianuarie 2019, declarat de inculpatul

**Focșa Anatolie XXX**, născut la XXX, originar și locuitor al XXX.

*Termenul examinării cauzei:*

*Instanța de fond de la 26.10.2015 pînă la 22.06.2018;*

*Instanța de apel de la 20.07.2018 pînă la 22.01.2019;*

*Instanța de recurs de la 11.04.2019 pînă la 19.06.2019.*

Asupra recursului declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

**C O N S T A T Ă**

**1.** Prin sentința Judecătoriei Căușeni, sediul Central din 22 iunie 2018, Focșa Anatolie a fost achitat de învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 310 alin. (1) Cod penal, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

**2.** Pentru a se pronunța în cauza dată, instanța de fond a constatat că, Focșa Anatolie, la 27 decembrie 2005, activând în calitate de jurist la Primăria or. XXX, în baza procurii nr. XXX din 03.01.2005, prin care era împuternicit de către Primăria orașului Căușeni să reprezinte drepturile și interesele Primăriei or. Căușeni în instanța de judecată în pricina civilă nr. XXX, la cererea de chemare în judecată înaintată de Oficiul teritorial Chișinău al Aparatului Guvernului împotriva Consiliului or. Căușeni cu privire la anularea actului administrativ și anume a deciziei Consiliului or. Căușeni nr. XXX din 22 iunie 2005 „cu privire la activitatea întreprinderilor Municipale „Apă-Canal Căușeni” și „Amenajare și Salubritate Căușeni”, realizându-și fapta socialmente periculoasă de falsificare a probelor, intenționat, folosindu-se de încrederea lui Boiștean Vasile în el, care în acel moment exercita temporar funcția de secretar al Consiliului orășenesc Căușeni și avea acces la ștampila Consiliului or. Căușeni, de lipsa de experiență a ultimului în exercitarea funcției sus indicate, l-a rugat pe ultimul de a aplica pe raportul „cu privire la dările de seamă ale conducătorilor IM „Apă-Canal Căușeni” și IM „Amenajare și Salubritate Căușeni” despre activitatea întreprinderilor în anul 2004 și sarcinile preconizate pentru anul 2005” întocmit de către viceprimarul Ciobanu Filip, care a fost discutat la ședința Consiliului orășenesc din 31.03.2005, dar care la ședința Consiliului orășenesc din 22.06.2005 nu a fost pus în discuție, ștampila - Consiliului orășenesc Căușeni și de a efectua înscrisul de mână pe raportul nominalizat „pentru ședința din 22.06.2005”, iar după ce Boiștean Vasile i-a satisfăcut în întregime cerințele inculpatului, Focșa Anatolie realizându-și scopul de a obține câștig de cauză, la ședința de judecată din

27 decembrie 2005, în care el a fost acceptat în proces în calitate de reprezentant al Consiliului orășenesc a prezentat instanței de judecată raportul falsificat ca probă care confirmă faptul că la ședința Consiliului orășenesc Căușeni din 26.06.2005 a fost prezentat și pus în discuție raportul grupului de lucru înființat prin decizia Consiliului orășenesc Căușeni din 31.03.2005, în frunte cu viceprimarul Ciobanu Filip în vederea efectuării unui control al stării de facto la IM „Amenajare și Salubritate Căușeni”, cu toate că inculpatul știa cu certitudine că astfel de acțiuni nu au avut loc, dat faptului că astfel de raport nu a fost întocmit deoarece grupul de lucru sus indicat nu a activat, acțiuni prin care inculpatul a atentat la relațiile sociale cu privire la autenticitatea probelor în procesul civil, care au servit drept probă pentru eliberarea legală din funcție de șef al ÎM „Salubritate și Amenajare” a părții vătămate, Baltag Ecaterina, acțiuni care se încadrează în conținutul art. 310 alin. (1) Cod penal, și anume falsificarea probelor într-un proces civil de către un participant la proces sau de către un reprezentant al acestuia. La 19.01.2012 dosarul în cauză a parvenit în instanța de judecată (f. d. 219, vol. III), cauza fiind fixată pentru examinare în ședința preliminară din 14.03.2012 ora 10.00. La 14.02.2012, după parvenirea dosarului penal în judecată și citarea părților la ședința preliminară, inculpatul Focșa Anatolie a depus plângere împotriva ordonanței privind neînceperea urmăririi penale din 16.11.2011 și 18.01.2012 (f. d. 308, vol. III). La 23.03.2012, după parvenirea dosarului în judecată și după ședința din 14.03.2012, inculpatul Focșa Anatolie a depus o plângere împotriva ordonanței de pornire a urmăririi penale din 11.01.2011, plângerea dată a fost repartizată de președintele instanței Nichitenco V. judecătorului de instrucție Coval Dorin și care după suspendarea activității judecătorului vizat în august 2014, plângerea a fost transmisă judecătorului care examinează cauza penală (f. d. 375, copia la f. d. 302, vol. III). La 27.03.2012 după parvenirea dosarului în judecată, după ședința din 14.03.2012 și după depunerea plângerii din 23.03.2012 în judecată împotriva ordonanței de pornire a urmăririi penale din 11.01.2011, inculpatul Focșa Anatolie a depus o plângere adresată Procurorului General prin care contestă aceeași ordonanța de pornire a urmăririi penale din 11.01.2011 (f. d. 350, vol. III). La 26.03.2012 după parvenirea dosarului în judecată, după ședința din 14.03.2012 și după depunerea plângerii din 23.03.2012 în judecată împotriva ordonanței de pornire a urmăririi penale din 11.01.2011, inculpatul Focșa Anatolie a depus o plângere adresată Procurorului General împotriva acțiunilor procurorului care din spusele inculpatului i-a respins cererea de renunțare la apărător (f. d. 355, vol. III). La 13.12.2012 inculpatul Focșa Anatolie a depus încă o plângere împotriva ordonanței din 16.11.2011 de încetare a urmăririi penale pe un episod aparte, care a fost repartizată judecătorului de instrucție Coval Dorin, (f. d. 398, 183, vol. III) și care după suspendarea activității judecătorului vizat în august 2014, plângerea a fost transmisă judecătorului care examinează cauza penală. Prin sentința Judecătoriei Căușeni din 10.02.2014 procesul penal în baza art. 310 alin. (1) Cod penal a fost încetat în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere a lui Focșa Anatolie la răspundere penală, sentință menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 03.02.2015 (f. d. 31-47, vol. V) și respins recursul în anulare prin decizia Curții Supreme de Justiție din 16.12.2015 (f. d. 148, vol. V); La 17.06.2014 prin Hotărârea CSM cu privire la Nota informativă a inspectorului judiciar Verejan V., susținută în cadrul ședinței Plenului de d. Toma Vera, nr. XXX din 17.06.2014 s-a

luat act de Nota informativă a d. Verejan V. și atenționat judecătorul care a pronunțat sentința în privința revizuentului Focșa Anatolie să respecte normele Codului de procedură penală la înfăptuirea justiției. La 01.10.2014 prin hotărârea Judecătoriei Buiucani nr. XXX, judecător Muruianu Maria în baza hotărârii CSM menționate mai sus a admis cererea lui Focșa Anatolie și a constatat încălcarea dreptului la examinarea în termen rezonabil a plângerii lui Focșa Anatolie, hotărâre menținută de instanțele ierarhic superioare. La 07.11.2014 prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău nr. XXX din 07.11.2014 judecătorul Pruteanu Liuba a admis cererea lui Focșa Anatolie, a constatat faptul încălcării dreptului lui Focșa Anatolie la judecarea în termen rezonabil a plângerii, hotărâre menținută de instanțele superioare. La 20.11.2014 prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău nr. XXX din 20.11.2014 judecătorul Cojocari Elena a admis cererea lui Focșa Anatolie, a constatat faptul încălcării dreptului lui Focșa Anatolie la judecarea în termen rezonabil a plângerii și încasat din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Focșa Anatolie echivalentul bănesc pentru compensarea prejudiciului moral în mărime de 1000 lei, hotărâre menținută de colegiul Curții de Apel Chișinău Pruteanu V., Popova L., Gavrilița. A. prin decizia nr. XXX din 11.03.2015 și încheierea Colegiului civil al CSJ nr. 2r-a-1405/2015. La data de 23 octombrie 2015, Focșa Anatolie a depus o cerere de revizuire a hotărârii judecătorei Căușeni din 10 februarie 2014 prin care a fost încetat procesul penal în baza art. 310 alin. (1) Cod penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere a lui la răspundere penală. Prin încheierea Judecătoriei Căușeni din 03.02.2016 cererea de revizuire a fost admisă în principiu, dispusă rejudecarea cauzei penale.” (vol. VI, f. d. 194-197).

**3.** Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, prin care a solicitat casarea integrală a încheierii Judecătoriei Căușeni din 03.02.2016 dispusă pe dosarul nr. XXX prin care a fost admisă în principiu cererea de revizuire a sentinței Judecătoriei Căușeni nr. 1- 354/13 din 10.02.2014. Casarea integrală a sentinței Judecătoriei Căușeni din 22 iunie 2018 dispusă la cererea de revizuire a lui Anatolie Focșa pe dosarul nr. XXX, rejudecarea cauzei cu respingerea ca neîntemeiată a cererii de revizuire depuse de către Anatolie Focșa asupra sentinței Judecătoriei Căușeni nr. 1-354/13 din 10.02.2014 prin care a fost încetat procesul penal în privința lui Anatolie Focșa în baza art. 310 alin. (1) Cod penal. În susținerea apelului, s-a invocat următoarele: instanța de judecată nu era în drept să admită cererea de revizuire, deoarece în conformitate cu art. 459 alin. (1) Cod de procedură penală, a expirat termenul de prescripție a incriminării stipulat în art. 60 Cod penal, acesta fiind și temeiul încetării procesului penal în privința lui Anatolie Focșa la 10.02.2014 prin sentința Judecătoriei Căușeni, iar în acest caz instanța nu putea invoca temeiurile stipulate în art. 458 alin. (3) pct. 3) Cod de procedură penală și urma să facă o cercetare în conformitate cu articolele 443 și 444 Cod de procedură penală.

Instanța, constatând că anterior a participat la examinarea cauzei în fond, cât și faptul că la judecarea cauzei în fond instanța a admis încălcările ce au stat la baza emiterii unor hotărâri ce nu se pot concilia, în temeiul articolelor 33 și 34 Cod de procedură penală urma să-și declare obligatoriu abținere. În acest caz instanța a recurs la examinarea cauzei sub incidența de incompatibilitate și toate acțiunile întreprinse de instanță sunt lovite de nulitate.

La fel instanța în nici un mod nu s-a expus asupra Deciziei Curții de Apel Chișinău emise pe cazul dat, hotărâre care este în vigoare. Instanța de judecată prin faptul că la 03.02.2016 ar fi admis în principiu cererea de revizuire depusă de Anatolie Focșa, a creat o situație ambiguă, ne fiind clar care a fost necesitatea să admită aceeași cerere de revizuire repetat și în sentința din 22.06.2018. Situația cu admiterea în principiu a cererii de revizuire și admiterea acesteia în sentința pronunțată în urma examinării în fond a cauzei este una inexplicabilă și lipsită de orice logică și din aceste hotărâri rezultă că instanța absolut ilegal prin aceeași hotărâre a admis cererea de revizuire și s-a expus fără examinarea fondului cauzei asupra acestuia.

3.1. Nefiind de acord cu sentința prime instanțe partea vătămată Baltag E., a declarat apel, prin care a solicitat anularea integrală a încheierii Judecătoreiei Căușeni din 03.02.2016 dispusă pe dosarul Nr. XXX. Anularea integrală a sentinței Judecătoreiei Căușeni din 22.06.2018, prin care a fost încetat procesul penal în privința lui A. Focșa motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

În susținerea apelului, partea vătămată a invocat: competența instanțelor judecătorești de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune. Deci conform Deciziei Curții de Apel Chișinău și a Curții Supreme de Justiție a fost demonstrat vinovăția cet. A. Focșa conform art. 310 alin. (1) Cod Penal fără a depista careva încălcări din partea procurorilor și a judecătorilor. În termen de doi ani de zile ținând dosarul D-na I. Țonov era în drept să-i răspundă tot așa cum s-a expus aceste două instanțe care la moment Hotărârile sunt în vigoare... revizuirea nu are nici un suport legal și inventat pentru a duce în eroare instanțele motivând că nu sunt acei care să-i ducă control asupra probelor prezentate și ilegal acceptate fără control de Judecătorul I. Țonov... Toate aceste încălcări a sentinței ilegale din data de 22.06.2018 se contrazic cu Hotărârea din 06.10.2016 care a fost ascunsă de instanța de Judecată Căușeni și nu a motivat legal, dar ilegal și a admis probele convenabile pentru ai face dreptate cet. Focșa. Anatolie.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 ianuarie 2019, au fost admise apelurile declarate de procuror și de partea vătămată Baltag Ecaterina, casată sentința Judecătoreiei Căușeni, sediul Central din 22 iunie 2018 și încheierea din 03 februarie 2016, privindu-1 pe Focșa Anatolie și dispusă rejudecarea cauzei de către aceiași instanță judecătorească, în alt complet de judecată.

4.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că, atât în sentința Judecătoreiei Căușeni (sediul Central) din 22 iunie 2018 cât și în sentința Judecătoreiei Căușeni din 10 februarie 2014, completul de judecată este format din judecătorul Țonov.

Devreme ce judecătorul Țonov I. a participat la judecarea cauzei în primă instanță, pronunțând sentința din 10 februarie 2014, acesta nu mai poate participa la o nouă judecare pe calea extraordinară de atac - revizuirea, adică nu era în drept să pronunțe sentința din 22 iunie 2018 - concluzie ce se desprinde din interpretarea judiciară a prevederilor articolului 33 alin. (2) pct. 5) și alin.(3) Cod de procedură penală.

În atare situație, odată ce a judecat cauza penală în fond, în conformitate cu prevederile articolului 34 alin. (1) Cod de procedură penală, judecătorul urma să facă

declarație de abținere de la judecarea cauzei penale în revizuire - lucru care nu s-a făcut.

Or, se constată că la judecarea cauzei penale în primă instanță de revizuire a procesului penal au fost încălcate prevederile art. 33 alin. (2) pct. 5) și alin.(3)- 35 Cod de procedură penală - caz ce cade sub incidența articolului 415 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală.

Pe cale de consecință juridică, în baza cazului enunțat, este lovită de nulitate absolută sentința apelată, fiind necesară rejudecarea cauzei de instanța a cărei sentință este anulată.

În context, este lovită de nulitate absolută și încheierea Judecătoriei Căușeni, sediul Central din 03 februarie 2016, privind admiterea cererii de revizuire înaintate de Focsa A., or, prima instanță n-a acordat deplină eficiență prevederilor legale ce reglementează compunerea completului de judecată în cauza dată, dat fiind că judecătorul care a participat la judecarea cauzei în fond, nu este în drept să judece aceiași cauză în revizuirea procesului penal.

Procedura de rejudecare și limitele acesteia, după casarea sentinței în apel, se va desfășura în condițiile stipulate la articolele 419 și 419/1 Cod de procedură penală, concomitent, fiind examinate și motivele invocate de apelanți, în limita competenței

**5.** Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, inculpatul Focșa Anatolie, declară recurs ordinar, prin care solicită casarea acesteia cu menținerea sentinței primei instanțe. Recurentul invocă dezacordul cu decizia instanței de apel, ori, cererea de revizuire se examinează de către judecătorul care a pronunțat sentința.

5.1. Potrivit prevederilor art. 431 alin. (1) pct. 1<sup>1</sup>) Cod de procedură penală, partea vătămată Baltag Ecaterina, a prezentat referință privind opinia asupra recursului declarat de inculpatul Focșa Anatolie, prin care a menționat că, este de poziția respingerii acestui recurs.

**6.** Verificând argumentele invocate în recursul declarat în raport cu actele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea recursului ordinar, reieșind din următoarele considerente.

După cum rezultă din materialele cauzei, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău, prin decizia din 22 ianuarie 2019, a admis apelurile declarate de către procuror și de partea vătămată Baltag Ecaterina, casată sentința Judecătoriei Căușeni, sediul Central din 22 iunie 2018 și încheierea din 03 februarie 2016, privindu-1 pe Focșa Anatolie și dispusă rejudecarea cauzei de către aceiași instanță judecătorească, în alt complet de judecată, pe motiv că cauza a fost examinată cu încălcări a normelor de procedură penală (judecătorul Țonov I. a participat la judecarea cauzei în primă instanță, pronunțând sentința din 10 februarie 2014, acesta nu mai poate participa la o nouă judecare pe calea extraordinară de atac - revizuirea), eroare judiciară care nu a fost posibilă de corectat de către instanța de apel.

Recurentul în recurs critică soluția instanței de apel privind retrimiteria cauzei la rejudecare, solicitând casarea hotărârii nominalizate, cu menținerea sentinței primei instanțe.

Însă, inculpatul recurent a trecut cu vederea faptul, că potrivit dispozițiilor de la pct.3) alin.(1) art. 415 Cod de procedură penală (*în redacția Legii nr.66 din 05.04.2012, în vigoare la 27.10.2012*), instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, poate adopta o decizie, prin care să admită apelul, casând sentința primei

instanțe cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța a cărei hotărâre a fost anulată. Rejudecarea de către instanța a cărei hotărâre a fost anulată se dispune numai atunci când *nu a fost citat inculpatul, nu i s-a asigurat dreptul la interpret, nu a fost asistat de un avocat sau au fost încălcate prevederile art. 33–35.*

Or, din constatările instanței de apel, enunțate la pct.4.1 supra rezultă că, au fost încălcate prevederile art. 33–35 Cod de procedură penală.

Colegiul penal relevă, că potrivit practicii unitare a Curții Supreme de Justiție, care rezultă și din explicațiile date la pct. 36 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a RM din 30.10.2009, nr. 9 „Cu privire la judecarea recursului ordinar în cauza penală”, -

*„Nu sunt supuse căilor de atac următoarele decizii:*

*- prin care s-a dispus rejudecarea cauzei;*

*- prin care s-a soluționat conflictul de competentă (art.45 CPP);*

*- prin care s-a soluționat demersul de strămutare a cauzei (art.46, 47 CPP).”*

Prin urmare, Colegiul penal conchide că în conformitate cu prevederile art. 420 Cod de procedură penală și explicațiilor de la pct. 36 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție „Cu privire la judecarea recursului ordinar în cauza penală” nr. 9 din 30 octombrie 2009, deciziile prin care s-a dispus rejudecarea cauzei nu sunt supuse căilor de atac.

Astfel, temeiul invocat de recurent în recursul ordinar nu poate fi examinat în fond de către instanța de recurs.

În acest context, Colegiul penal conchide că nu există temei legal pentru admiterea recursului declarat și, potrivit legii, se impune inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

#### **DECIDE:**

Inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de inculpatul **Focșa Anatolie XXX**, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 ianuarie 2019, în propria cauză penală, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **17 iulie 2019.**

**Președinte:**

Iurie Diaconu

**Judecători:**

Ion Guzun

Liliana Catan